

Fagbevægelsen og Verdensmålene

Temanummer: Verdensmålene – en udfordring for hele samfundet

I denne her artikel vil vi forsøge at give vores bud på, hvad vi mener, at Verdensmålene kan, og hvad de ikke kan – set med fagbevægelsens briller. Vi vil også give nogle bud på, hvordan Danmark kan speede udviklingen op, så vi rent faktisk kan lykkes komme i mål med Verdensmålene, inden vi skriver 2030 i kalenderen.

En kær gammel ven. Og en ny, spændende fremmed, vi skal lære bedre at kende og forstå.

Sådan kan man kort beskrive vores syn på Verdensmålene. For os at se er der en masse muligheder, begejstring og bud på faktisk forandring i Verdensmålene. Men der gemmer sig også en fare for, at der bliver gjort en masse i det små. Men at den store, nødvendige forandring udebliver.

Samme forandringsdagsorden

Men først lige et par ord om, hvorfor vi ser en kær, gammel ven i Verdensmålene.

Verdensmålene handler jo i sin enkelthed om at skabe en bedre verden, der er mere bæredygtig og social retfærdig i 2030 end i dag. Det er fuldstændig sammenfaldende med den vision, vi har i fagbevægelsen.

Det ligger også i fagbevægelsens DNA at tage ansvar. Vi kan ikke bare pege fingre ad andre – eller sætte vores lid til, at skiftende regeringer løser problemerne for os. Vi kan som stærke samfundsaktører skabe stabilitet og fremgang gennem dialog, handling og forpligtende aftaler.

Det er dét, der ligger i Verdensmål nr. 17: Partnerskaber for handling. Det er en metode, der tilsiger, at udvikling sker gennem forpligtende partnerskaber. Ikke mindst mellem parter, der ikke normalt er hinandens allierede.

Det er en metode, vi har anvendt på det danske arbejdsmarked i mere end hundrede år. Vi indgår i partnerskaber for handling, når vi fx indgår aftaler og overenskomster med arbejdsgivere om løn og vilkår. Eller trepartsaftaler med både arbejdsgivere og regering om fx flere praktikpladser eller efter-/videreuddannelse.

NANNA HØJLUND

Næstformand i
Fagbevægelsens
Hovedorganisation, FH

ARNE GREVSEN

Næstformand i
Fagbevægelsens
Hovedorganisation, FH

Sådanne aftaler er ikke alene med til at skabe anstændige job og bæredygtig vækst (mål nr. 8), men er også med til at sikre en mere lige fordeling af velstanden i samfundet, mindre ulighed (mål 10), mere ligestilling (mål 5) og kvalitetsuddannelse (mål 4).

Endelig er mantraet om »leave no-one behind«, som er gennemgående for Verdensmålene, også et gammel fagbevægelses-slogan. Vi kender det dog som »alle skal med« – eller slet og ret som »solidaritet«.

Vi ved, hvor vigtigt stærke institutioner (mål nr. 16) – som vores vigtige velfærdsinstitutioner – er for at netop at få alle med om bord og bekæmpe marginalisering og fattigdom (mål nr. 1). Vi er ikke rige, lige og trygge i Danmark *på trods* af vores udbyggede velfærd og velfungerende offentlige sektor, men *på grund* af det. Samtidig udgør fagbevægelsen og arbejdsgiverne stærke institutioner under den danske model. Med stærke institutioner i konstruktivt samarbejde sikrer vi stabilitet og fremskridt.

»Business as usual« er ikke nok

Verdensmålene understøtter altså på mange måde tiltag og samfundselementer, vi allerede kender fra de nordiske velfærdslande. Det er fristende at læne sig tilbage; Opskriften kender vi, og vi følger den nærmest i blinde.

Men at lægge sig i hængekøjen er stik imod hele tanken bag Verdensmålene. Verdensmålene sætter nemlig barren så højt, at selv Danmark må oppe sig: Vi har stadig lang vej igen. Og hvis vi skal nå målene inden 2030, har vi faktisk temmelig travlt.

Det er det første, vi vil fremhæve, som er fantastisk ved Verdensmålene: Et højt ambitionsniveau.

For det andet er der en vigtig forståelse af, at Verdensmålene hænger sammen, *alle* sammen: Det er ikke et ta´ selv bord, hvor du bare kan fremhæve de mål, du selv synes er mest interessant at tale om.

Grønne som røde og blå, så er målene forbundet.

Det betyder – for det tredje – at dialogen omkring Verdensmålene automatisk får dem, der deltager i den, til at kigge bredere ud – og byde sig til, hvis andre mener, at vi er vigtige for løsningen af andre mål også. Det bringer alle – og ikke kun fagbevægelsen – ud af sin egen komfort zone.

Kort fortalt: Verdensmålene kræver af os alle, at vi gør *mere*, end vi gør i dag; At vi overvejer, hvor vores impact ift. at komme i mål er størst. Og om den impact kan blive *endnu* større ved gøre noget *andet* og måske med nogle *andre*, end vi gør i dag.

For »business as usual« er ikke nok, hvis vi skal vende og/eller fremme udviklingen. Det gælder globalt, nationalt og lokalt.

Husk det, vi allerede står på

Det er ikke så svært at lade sig rive med af begejstringen over Verdensmålene: Det er lykket FN at skabe et univers med flotte farver og ikoner, som vækker begejstring, ikke mindst blandt børn og unge – og som alle kan bruge frit. Og gør det.

Det er på den ene side en kæmpe styrke, for vi ser pludselig Verdensmålene alle vegne og de vækker genkendelse blandt mange, verden over.

På den anden side kan man ikklæde sig og benytte Verdensmålene, uden at det er garant for nogle fremskridt, og uden at det indebærer nogen særlig forpligtelse. Faren for tomme ord og »SDG-washing« er i den grad til stede.

Og det er nok den del, vi har det sværest med i fagbevægelsen.

Vi kan være bekymrede for, at nogle ser Verdensmålene som en belejlig afløser for eksisterende internationale aftaler og forpligtelser; *ikke* som noget, der bygger ovenpå. Og da det jo netop ligger i metodefriheden, at man kan gribe arbejdet med Verdensmålene an, som man vil, er der heller ingen, der efterprøver det.

Lad os komme med et eksempel ift. mål 8 om økonomisk vækst og anstændigt arbejde.

I 2019 kan vi markere 100-året for ILO, *International Labour Organisation*. ILO er en FN treparts-institution efter skandinavisk forbillede. ILO har i sit snart 100 års virke dannet rammen om en dialog mellem fagbevægelse, arbejdsgivere og regering på verdensplan, som har resulteret i en række fælles »færdselsregler« for det globale arbejdsmarked: I alt omkring 200 såkaldte arbejdsstandarder er det blevet til – lige fra konventioner mod slaveri og børnearbejde til fælles standarder for ligeløn og barsel.

For os at se er efterlevelsen af ILO-konventioner en helt grundlæggende præmis for mål 8. Det skal således ikke være muligt for lande og virksomheder på nogen måde at hævde, at de gør en indsats ift. mål 8, hvis de samtidig krænker ILO-kernekonventioner.

Men den situation kan måske opstå. For det står alligevel aktører frit for, om de vil profilere sig selv på mål 8, da ingen holder øje med det.

Koblingen mellem Verdensmålene og eksisterende aftaler og internationale konventioner er for os at se ikke tydelig nok. Vi mener, at det bør stå helt skarpt, at man ikke kan kaste sig over Verdensmålene og se bort fra den regulering, der allerede eksisterer. Verdensmålene bygger tværtimod ovenpå og går skridtet *videre* end eksisterende regler.

Vigtigt at måle frem- og tilbageskridt

Netop derfor er vi glade for, at der i det mindste er knyttet en række indikatorer til de 17 Verdensmål og over 169 delmål, som FNs medlemslande har vedtaget.

Danmarks Statistik har været en stærk driver i arbejdet med at måle frem- og tilbageskridt for Verdensmålene, og Verdensmålsplatformen er et rigtig godt udgangspunkt for samtalen om målene. Og for at få en fælles forståelse af frem- og tilbageskridt for målene.

Hvad skal vi gøre for at komme i mål?

Så lad os afslutningsvis være helt konkrete. I Fagbevægelsens Hovedorganisation vil i den kommende tid arbejde benhårdt på:

- At stoppe den stigende ulighed ved at indføre ulighedsstop. Man stopper ikke uligheden med et politisk løfte, men vi har brug for et nyt politisk pejlemærke. Vi skal bruge de politiske kræfter på at løfte bunden i stedet for at tro, at vi kan få toppen til at løfte os alle sammen via skatteincitamer.
- At bekæmpe fattigdom. Ingen mennesker skal være fattige i et velstående land som Danmark. Derfor bakker vi op om en ydelseskommission, der skal finde den bedste vej til at afskaffe fattigdomsydelserne.
- At sikre tryghed på arbejdsmarkedet. Det gør vi i første omgang ved at stoppe udhulingen af dagpengene. Fordi dagpengene er en hjørnesten i vores fleksible arbejdsmarked.
- At investere i uddannelse i stedet for at spare. Ganske enkelt, fordi det er den mest direkte vej til fodfæste på arbejdsmarkedet gennem et helt arbejdsliv.

For slet ikke at tale om ligestilling, bekæmpelse af skattesnyd og arbejdet for et bedre og tryggere arbejdsmiljø. Det lyder jo som taget ud af Verdensmålene og lad det bare være vores måde at sige på, at vi er klar til at tage ansvar for, at vi når i mål.